

„Nieuwe genocidewet is evenwichtig compromis", De Standaard, 15/01/2003

BRUSSEL -- „Dit is geen ongelofelijke achteruitgang. Dit is een evenwichtig compromis dat het systeem in grote mate behoudt maar toch filters inbouwt voor situaties die geen aanknopingspunt met België hebben." Zo bestempelt Jan Wouters, professor internationaal recht aan de KU Leuven, het compromis dat premier Guy Verhofstadt gisteren met senatoren bereikte over de genocidewet.

Wouters wijst er eerst op dat het belangrijk is dat lopende procedures van voor 1 juli 2002 niet in gevaar worden gebracht. Onder meer het proces tegen de moord op de tien Belgische para's in Rwanda in 1994 riskeerde te moeten worden stopgezet na enkele arresten van de kamer van inbeschuldigingstelling (ki) vorig jaar.

De ki had geoordeeld dat vervolgingen enkel kunnen in België als een verdachte zich op Belgisch grondgebied bevindt. Daardoor leek ook het einde nabij voor bij voorbeeld de onderzoeken naar de moord op de Belgische paters Walter Voordeckers en Serge Berten in Guatemala begin jaren tachtig. Dit was politiek niet te verdedigen voor deze regering.

Maar daarnaast was op 1 juli 2002 het Internationaal Strafhof in Den Haag in werking getreden, dat bevoegd is voor genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. Daar moest de wetgever rekening mee houden, aldus Wouters. „Anders had je het probleem kunnen hebben waarbij iedereen zaken had kunnen blijven doorverwijzen naar Belgische hoven en rechtbanken. Die hadden dan kunnen worden aangezien als een soort 'rechtbank van eerste aanleg' bij het Internationaal Strafhof."

De senatoren die op 17 juli vorig jaar twee wetsvoorstellen hadden ingediend om de genocidewet te redden, hadden wel nog gedacht aan slachtoffers in landen die het stichtingsverdrag van het Strafhof niet geratificeerd hebben -- zoals de VS, China, Israël. Zij kunnen nog altijd nergens heen.

„De senatoren hadden het idee opgevat dat de genocidewet nog moest dienen als vangnet voor de gaten in het internationaal systeem. Ze wilden toch de pure universele rechtspraak behouden voor feiten die gepleegd werden in landen die het stichtingsverdrag van het Strafhof niet geratificeerd hebben. Dat heeft men nu geschraapt", merkt Wouters op. Vermoedelijk gebeurde dit onder druk van Buitenlandse Zaken.

Toch kunnen slachtoffers nog altijd in België terecht. Maar dan buigt de procureur van het federaal parket zich over het dossier, die kan oordelen of het al dan niet aangewezen is een onderzoek in te stellen. „Het is goed dat er ook hier een beroepsprocedure wordt gecreëerd. Zo ontstaat er toch een soort van controle op wat de procureur met de klachten doet. Dit spoort de procureur aan om een zeker beleid uit te stippelen."